

Závratný, silný příběh,
jenž vás nutí přemýšlet.

THE GUARDIAN

**ERNESTO
MALLO**

**JEHLA
V KUPCE
SENA**

DETEKTIVNÍ ROMÁN HOST

ERNESTO
MALLO

JEHLA
V KUPCE
SENA

ERNESTO
MALLO

JEHLA
V KUPCE
SENA

ZLOČIN VE ČTVRTI ONCE
První případ komisaře Lascana

BRNO 2013

Ernesto Mallo

La aguja en el pajar

Copyright © Ernesto Mallo

c/o Guillermo Schavelzon & Asoc., Agencia Literaria

www.schavelzon.com

Translation © Simoneta Dembická, 2013

Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2013

(elektronické vydání)

ISBN 978-80-7491-080-7 (Formát PDF)

ISBN 978-80-7491-081-4 (Formát ePub)

ISBN 978-80-7491-082-1 (Formát PDF pro čtečky)

ISBN 978-80-7491-083-8 (Formát MobiPocket)

Zítřka nebo snad pozítří nás postihne katastrofa a my se budeme topit v krvi, pokud do té doby neshoříme na popel. Všichni jsou vylekaní, já taky, zděšení mi v noci nedá spát, nic nesouhlasí, nefunguje nic než strach... A co dělá uprostřed vlastního děsu i hrůzy ostatních komisař Bauer? Co se dělá ve zlém snu, který je náhodou skutečností? Ano, komisař Bauer si hledí své práce. Snaží se uprostřed chaosu a nezadržitelného rozvratu vytvořit ostrůvek pořádku a rozvahy. A není sám...

Ingmar Bergman, *Hadí vejce*

Ano, já vím, že je třeba zabíjet,
ale koho...

Homero Expósito, 1976

Jsou dny, kdy za okrajem postele zeje hluboká propast. Neustálé opakování věcí, které nechceme dělat. Lascano by rád zůstal v posteli navěky, anebo se vrhl do té propasti. Jen kdyby byla skutečná. Ale není. Jedině bolest je skutečná.

Přesně tak se Lascano cítí každé ráno po smrti své ženy. Sirotek od dětství, jako by byl předurčený k samotě. Marisa pro něj byla smyslem života, osmiletým obdobím oddechu, krátkou úlevou, kterou mu osud daroval, ale před necelým rokem zase vzal, a opět ho vyvrhl na mělčinu ostrova, kde si oprávněně vysloužil přezdívku Perro — Pes.

Vykročí do prázdna. Sprcha z něj smývá zbytky spánku a splachuje je do odtoku. Oblékne se, devítimilimetrovou Bersu Thunder zastrčí do pouzdra v podpaží. Přistoupí k ptačí kleci, domovu jediné živé bytosti, která mu zbyla po Marise, a přidá špetku semínek do krmítka. Vyjde do pustiny časného rána. Ještě nezačalo svítat. Vzduch je tak vlhký, že má pocit, jako by musel k autu doplavat. Všechno halí mlha, z níž vystupují přízračně rozmazané obrysy světél a stínů. Zapálí si první cigaretu.

Přiblíží se k rohu a z mlhy se vynoří scéna vojenského zátahu. Dva olivově zelené nákladní vozy Bedford blokují

vjezd do ulice. Vojáci s puškami Fal a samopaly. Linkový autobus s otevřenými dveřmi. Podél jeho boku, zády k vojákům, stojí všichni cestující s rukama nad hlavou a mlčky čekají, až na ně přijde řada: nejdřív je podrobí osobní prohlídce a pak je vyslechne poručík s tváří krutého dítěte.

Lascano je lhostejně míjí. Nějaký nováček se na něj podívá, otočí se k poručíkovi v očekávání rozkazu, který nepřijde, a pak se opět obrátí k Lascanovi. Ten mu oplátí tvrdým velitským pohledem, zírá mu upřeně do očí, až přinutí vojáka sklopit zrak. Pomalu se rozednívá.

Než dojde ke garáži, projedou kolem něj vojenské nákladáky. Do prvního naložili mladíka a dívku v květovaných šatech, zhruba ve věku Marisy, když se s ní seznámil. Vrhne na něj krátký zoufalý pohled, jenž mu projede páteří jako elektrický šok při výslechu. Pak ji spolkne mlha. Lascano zamíří k temnému vchodu do garáže. Začíná nový den.

Výstup po rampě mu připomene každou cigaretu, co kdy vykouřil. Zatímco se motor falconu rozehřívá, zapálí si druhou cigaretu a zapne vysílačku.

Patnáctka základně. Přepínám. Haf-haf. Přepínám. To jsme po ránu nějak vtipní, co? Přepínám. Kdybys tady strávil celou noc, Perro, taky bys byl vtipný. Přepínám. Tak co tam máš? Přepínám. Máš jet k řece Riachuelo. Přepínám. Kam? Přepínám. Třída 27. února, k jezeru vedle autodromu. Přepínám. Co tam? Přepínám. Prošetřit hlášení o dvou mrtvolách pohozených u krajnice na břehu řeky. Přepínám. Nejedná se o přesun? Přepínám. Nevím, zjisti to. Přepínám. Jedu tam. Přepínám a končím.

Jednička vždycky trochu skřípe, pokaždé víc a víc.

Tu spojku budu muset nechat co nejdřív opravit, než skončí úplně a zůstanu někde trčet.

Po rozhovoru má špatnou náladu.

Z vod Riachuela stoupá po levé straně chemický smog a znečišťuje ovzduší. Lascano řídí s otevřeným okénkem, jako by se chtěl potrestat jedovatými výpary z řeky. Krajina za předním sklem se rozplývá a zase objevuje v rytmu střechů. Vysílačka mlčí, ulice je prázdná, pneumatiky vydávají na makadamovém povrchu monotónní klepavý zvuk, který připomíná jízdu vlakem. Náhlý pohyb před ním ho vytrhne z hypnotického stavu. Osobní dodávka Falcon Rural vyjede z cesty po levé straně a otočí se do protisměru. Má promáčknuté zadní dveře a rozbitý plastový kryt pravého zadního blinkru, takže vydává bílé světlo místo červeného. Lascano zvedne nohu z plynu. Dodávka se zařadí do stejného pruhu a rychle zmizí v dálce. Lascano přijede k místu, odkud vyjela. Stojí tam plechová bouda, rozbahněná hlína mezi vlhkou trávou je pošlapaná. Vjede na cestu a po několika metrech na zemi rozezná nejasné obrysy. Zastaví, zatáhne ruční brzdu, vystoupí a uvidí je: tři mrtvoly. Zapálí si třetí cigaretu. Přistoupí blíž. Dvě mrtvoly jsou zmáčené deštěm. Obličeje mají rozbité bezpočtem střelných ran, lebky roztržštěné. Zvedne se mu žaludek. Dokáže rozeznat, že se jedná o chlapce a dívku, oba mají na sobě džínsy a roláky. Třetí tělo patří vysokému, asi šedesátiletému muži. Je statný a břichatý, má prořídle, prošedivělé vlasy a na sobě černý oblek s vázankou. Není mokrý. Hlavu má neporušenou a v obličeji divoký škleb smrti. Nemá pásek. V oblasti žaludku mu na nebesky modrou košili nakreslila rudý květ krvavá skvrna. Vedle něj leží kousek červeného plastu, který Lascano zvedne, prohlédne si jej a schová do kapsy. Zapálí si čtvrtou cigaretu a pomalu se vrací k autu. Po cestě najde opasek, který určitě patřil mrtvému. Přezka je zlomená. Smotá ho. Posadí se do auta, nohy mu trčí ven. Sáhne po mikrofonu.

Patnáctka základně. Přepínám. Už jsi tam? Přepínám. Kolik mrtvol jsi říkal? Přepínám. Dvě. Přepínám. Pošli mi sanitku, převezte je do Viamonte. Přepínám. Posílám. Přepínám. Čekám. Přepínám a končím.

Zaboří se do sedadla. Dokouří cigaretu a vyhodí ji otevřeným okénkem. Zase se spustí déšť. Lascano se napřímí, chopí se volantů. Zapne motor a couvá k silnici, aby ho sanitka viděla. Čeká. Kolem projede mrazírenský vůz. Vzpomene si na Fuseliho slova:

Ze smrti dítěte se člověk nikdy nevzpamatuje, s něčím takovým musí žít navždy.

Fuseli moc dobře věděl, o čem mluví — z vlastní zkušenosti. Lascana jeho poznámka zarazila, protože jeho přítel si tehdy dával velký pozor, aby mu neprozradil, že Marisa byla ve druhém měsíci, když zemřela. Pak už o mrtvých dětech nikdy nemluvili. Oba vědí, že jim v hloubi duše zůstala jizva, ale nemají potřebu lízat si rány. Jsou jedni z těch, kteří věří, že muži mají trpět mlčky. Znají se spoustu let, ale předtím nikdy nemluvili o ničem jiném než o práci. Fuseli je patolog. Člověk zcela oddaný svému povolání. Je malý, zavalitý a kulaťoučký, s pleškou a nagelovanými vlasy, pracovní plášť má vždy bez poskvrnky a obvykle vystupuje velmi formálně. Ale jakmile dojde na odkrývání tajemství mrtvol, zmocní se ho posedlost. Fuseli s mrtvými mluví a oni mu odpovídají. Nikdo nemá takový smysl pro odhalování i těch nejmenších detailů jako on, ani tolik trpělivosti, aby celou noc pitval jedno tělo. Nicméně v den, kdy se dozvěděl o Marisině smrti, nechal všeho, aby mohl Lascana doprovodit na židovský hřbitov ve čtvrti La Tablada.

V dálce se objeví blikající světla sanitky.

Perro byl příliš zdrcený, než aby ho to překvapilo. Fuseliho upřímné objetí a několik vhodně zvolených slov na něj zapůsobilo jako nebeská mana. Od té doby byli přáteli, neodsuzovali jeden druhého, nesoupeřili spolu. Ani tehdy, v čase zoufalství, ani ve vzácných chvílích radosti. Kromě toho je spojuje skutečnost, že naprostou oddanost své práci berou jako placebo. Ale o tom samozřejmě také nemluví. Opravdové přátelství se možná projevuje spíše tím, o čem se mlčí, než tím, co se říká.

Když sanitka dorazí, Lascano ji navede na místo. Pomalu kráčí za ní a naznačí řidiči a zdravotníkovi, aby naložili mrtvoly. Znovu prohledá tělo tlustého muže. Prošacuje mu kapsy, ale najde jen několik mincí a vizitku: Pila Fortuna, s adresou v Benavidezu u Tigre. Ustoupí, aby mohli mrtvolu naložit na nosítka. Nasedne do auta, nastartuje a za chvíli vyjede za sanitkou.

UDRŽUJTE BEZPEČNOU VZDÁLENOST

Naštěstí je v tuhle dobu minimální provoz, a tak za pár minut vjedou do dvora márnice. Zatímco vykládají mrtvoly, Lascano jde do pitevny za přítelem Fuselim. Patolog soustředěně zírá do mikroskopu a Lascanovu přítomnost nevnímá.

Fuseli!? Na nevšímavost není vhodná doba. Nezapomeň, jak skončil Archimedes. Perro! Co tady děláš? Přinesl jsem ti dárečky, aby ses nenudil. Cos mi přinesl?

Muži s nosítky položí těla na pitevní stoly a odejdou. Fuseli přistoupí k tloušťíkovi. Lascano si zapálí cigaretu.

Máš polaroid? Táhle, ve skřínce.

Lascano zamíří k vitríně a vytáhne fotoaparát. Fuseli pozorně zkoumá mrtvolu.

Je nabitý? Myslím, že ano. Ty dva mladé zastřelili. Tenhle je jiný případ. Myslel jsem si to. Ahoj, chlape. Prozradíš mi své tajemství?

Fuseli zvedne mrtvému hlavu a podrží ji, zatímco Lascano namíří polaroid a zmáčkne červené tlačítko. Fotoaparát se zabzučením vyplivne ještě nevyvolanou fotku. Lascano jí mává ve vzduchu.

Jsi čím dál větší blázen. Dokonce i hloupí kriminálníci vědí, že mrtví nemluví. Myslí si to právě proto, že jsou hloupí. Mrtví mluví s tím, kdo jim umí naslouchat. Existují taky lidé, kteří mluví s rostlinami. Hele, funguje ten přístroj? Nic tam není. Zkus to znovu.

Fuseli opět zvedne mrtvole hlavu a Lascano udělá další snímek.

Co myslíš?

Fuseli důkladně prohlíží mrtvému ruce.

Tenhle se bránil. Myslíš, že ho tam podstrčili? A co myslíš ty? Že když na něj pověsíme papírové řetězy, bude hezký jako vánoční stromeček. Zastřelení mají vždycky rozbitý obličej. Ale tenhle má hlavu nedotčenou. Až na ty rány. Ale mám pocit, že k nim přišel až po smrti.

Lascano pozoruje fotku. Začíná se na ní rýsovat portrét mrtvého, jako by se vracel z onoho světa.

Zdá se, že tohohle zabili někde jinde. Co mi ještě můžeš říct? Přijď zítra a řeknu ti víc. Platí. Hele, nemůžeš mi sehnat trochu trávy od svých přátel z protidrogového? Ty pořád huliš? Nestydíš se, tak starý a stále hipík? Stydím, ale když si dám jointa, na všechno zapomenu. Uvidím, co seženu. Můj mozek je ti předem vděčný. Tak ukaž, chlapče, jak tě dostali? Hm, tady je ta díra, tudy vstoupila smrt a unikl život...

Fuseli se dostane do transu a okolní svět pro něj přestane existovat. Patolog se zcela pohrouží do práce a důvěrného vztahu se svými mrtvými. Lascano potichu vyjde z pitevny. Lehký, ale vytrvalý větrík vymetl oblohu a mezi mraky vykouklo ospalé zimní sluníčko. Slibné ráno, pomyslí si Lascano, zatímco čeká, až ho některý z řidičů pustí, aby mohl vyjet z nádvoří márnice.

Místnost tone v pološeru. Jediné osvětlení pochází z bledé pouliční lucerny, jež se komíhá ve větru a vrhá Amanciův stín střídavě na strop, zdi a knihovnu. Sedí u okna a popíjí pátou whisky. Chtěl by — a myslí si, že by měl — popíjet ballantinku nebo Johnnieho Walkera Black Label, ale musí se spokojit s Old Smuggler, protože Amancio už není tím, kým býval, nebo spíš nemá to, co míval, což vyjde nastejno. Proto pije se vztekem.

Je po druhé ráno a Lara už tři hodiny spí. Je to pro něj úleva, krátký odpočinek od neustálých výčitek. Ale je to také urážka jeho touhy po společnosti, potřeby porozumění a podpory a — pche — sexu. Lara jen vyžaduje, a pokud nedostane nic na oplátku, nemusí nic dávat.

Dole na ulici vojsko právě zřídilo kontrolní stanoviště. Konec ulice zatarasili džípem a na každou stranu, do stínu, si stoupl jeden voják se samopalem. Další tři se rozestavili pár metrů za nimi a jiní tři zastavují projíždějící auta. Důkladně prohledají vůz, zkontrolují všem cestujícím doklady, oddělí je a každému zvlášť kladou nekonečné množství otázek. Pátrají po nesrovnalostech ve výpovědích, po zbraních, jakýchkoli důkazech, po čemkoli. Při nejmenším stínu

podezření je naloží do nákladáku zaparkovaného opodál a odvezou do jedné z tajných vojenských věznic rozesetých po městě, kde je podrobí mnohem důkladnějšímu a tvrdšímu výslechu. Amancio si uvědomí, že by rád viděl nějaké zatčení. Připadá si jako návštěvník cirkusu, který sleduje provazochodce a tajně si přeje, aby spadl. Čas plyne, ale nic se neděje. Ulice jsou prázdné, vojáci, vycvičení k akci, se nudí a polevují v pozornosti, dokud je k bdělosti nevyburcuje příjíždějící automobil. Okamžitě namíří pušky na hlavy občanů a napjatě drží prsty na spouštích. Cítí strach, a ten je vojákovým chlebem.

Amancio jediným zlostným douškem dopije whisky, jako by si chtěl tím levným a drsným nápojem, na jehož chuť si už začíná zvykat, ublížit. Hned potom si nalije další.

V podroušeném stavu si prohlíží lovecké trofeje a zarámované fotografie z výprav. Postrádá svou úspěšnou minulost, kdy hrdě držel pušku, pažbu přitisknutou na stehno a pokrčenou nohu triumfálně opřenou o rohy strašlivého kapského buvola. Zbožňoval ten pocit moci, který v něm vyvolávalo zabíjení tak obrovských zvířat. Po boku mu stojí přítel Martínez de Hoz. Před nimi sedí na bobku průvodce, černoušek s vykulenými očima a zářivým úsměvem. Amancio je vynikající střelec, je to jedna z jeho předních dovedností, možná jediná. Stýská se mu po roli *white huntera*, po možnosti utratit milion za safari v deltě řeky Okavango, po zašlé slávě; jeho současná finanční situace se hroutí jako domeček z karet. Neumí, nikdy se neučil ani nenaučil vydělávat, jen utrácet. Byl špatným studentem pod dohledem nezodpovědného otce, po němž zdědil pocit, že mu patří svět a ruce může mít ovázané jako čínský mandarín. Nebyl zrozen pro práci. Dávni předkové zbohatli díky půdě, již si zabrali za

pouštního tažení generála Rocy. Dnes, stejně jako včera, jsou ozbrojené síly zárukou neotřesitelného principu: bránit dobro znamená chránit majetek. Oběť, masakr tisícovky indiánů denně, mu nepřipadá jako příliš vysoká cena za život v bohatství pro tři nebo čtyři generace. Jeho dědeček patřil k těm, kteří se plavili na dlouhé prázdniny do Evropy s vlastní krávou na palubě, aby děti měly čerstvé mléko, a mezi pasažéry v nižší třídě si vydržovali milenku, která uspokojovala potřeby, jež nudily aristokratickou manželku, pro niž byl sex záležitostí dělnické třídy. V pařížských salónech se tehdy zrodil výraz „bohatý jako Argentinec“. Dětství prožité v blahobytu, léta strávená na panství v Rauchu: deset tisíc hektarů nejlepší půdy v zemi. Díky dědické tradici padaly peníze z nebe stejnou měrou, jakou do něj stoupaly duše příbuzných. Život se točil kolem cestování, předvádění se v salónech v doprovodu krásných a unylých dívek, klevetění o *parvenu* a o těch, kteří přišli na mizinu, kolem pohrdání zbohatlíky a chudobou, úšklebků nad nejnovějšími skandály a užíváním si ve společnosti výstředních aristokratů z rodiny Beccar Varelových nebo Pereyra Iraolových. Ale jmění se dělí mezi všechny dědice a život bez zaměstnání je velmi nákladný, zejména pro někoho, kdo je zvyklý mít všechno drahé, jemné a z dovozu a kdo není schopen se těchto věcí vzdát a začít vydělávat. Z celého toho bohatství nezbylo téměř nic. Z nekonečných pozemků zůstal jen malý dílek v Rencorose. Květinové zahrady, dvě stě let staré stromy, *sudan grass*, stáj, kde pospávají dvě staré herky, půl tuctu slepic, které přežívají navzdory nevšímavosti svého pána, a jeden nepojízdný traktor. Okrově žlutý panský dům, prostorný a chladivý, veranda s křesílky, dokonalé záhonky, to všechno uvězněné na pouhých pěti hektarech. To je vše, co zbylo po rozmařilém utrácení, opakovaných hypotékách a postupném odprodeji pozemků. Výdaje se nutně snižují,

ale nikdy neustanou, stejně jako platby úroků, pokut a penále. Díky slavnému příjmení k němu proudem tečou půjčky od zbohatlíků, kteří hledají příležitost, jak přijít k majetku s aurou urozenosti. Ale jak se kapitál zmenšuje, kohoutek se uzavírá. Amancio je klasickým příkladem tohoto tvrzení, ale jeho cholerická a agresivní povaha mu nedovoluje vnímat situaci jinak než nevraživě, jako špatnou hříčku osudu, jenž vkládá majetek do rukou nýmandů a bere ho těm, jimž podle práva náleží. Z celého bohatství mu nezbylo nic než arogantní a nenucený styl snobské čtvrti Barrio Norte, povýšenost a pýcha. Když se člověk narodí jako bohatý, považuje chudobu za nespravedlnost. Každý by měl mít, co si zaslouží. A on je přesvědčen, že si zaslouží lepší život než tento. Přemýšlí, co bude dělat zítra, a zítra je na řadě Biterman, lichvář. Bude muset jít do jeho kanceláře ve čtvrti Once, kde mu rukama procházejí miliony. Bude se muset ponížit a prosit o půjčku Žida, přijmout jeho podmínky, cítit svou závislost a šířat se pocitem méněcennosti. Zrovna včera mu banka zamítla zvýšení dočasného úvěru, přestože ředitelem není nikdo jiný než Mariano Alzaga, jeho bratranec a spolužák ze Saint Andrew's. Amancio už nemá ani na taxík, který by ho zavezl k lichváři. Další panák whisky a láhev je dopitá. Je úplně opilý. Dole na ulici vojáci zastavili fiat patnáctistovku, z něhož vyhnali dva mladíky.

Nádherná Lara spokojeně spí. Je mladá, z rodiny proslulé krásou svých žen, perel salónů z panského sídla na ulici Alvear. Cernadas-Bauerovi také sklouzli po vlně bankrotů, jejich ženy však nejsou jen výjimečně krásné, ale také praktické, protože někde v míze rodokmenu se hrdá galicijská krev smísila s německou. Odtud pocházejí jejich planoucí zelené oči, blondaté kadeře a energická podnikavost. Její sestra si otevřela realitní agenturu a využívá rodinných

známostí. Ladnými křivkami a roztomilou afektovaností dívky z dobré rodiny svádí kupce i prodejce a rozmnožuje svou klientelu i zisky. Sice tím nezbohatla, ale za cenu náročné práce na trhu s nemovitostmi si zajistila slušné živobytí. Na rozdíl od ní si Lara se svou vášnivější, ale méně spořádanou povahou zvolila snazší cestu. Po několika aférkách s muži i ženami z *jet set* — výměnou za pár laskavostí a dárků — si uvědomila, že ji začínají považovat za aristokratickou prostitutku a že se stává hlavním námětem klepů a pomluv. Přijala proto místo soukromé sekretářky jednoho výkonného ředitele s polským příjmením, absolventa ekonomiky na Harvardu, který úspěšně řídí argentinskou pobočku Exxonu. Lara na tu práci nemá vzdělání ani schopnosti, ale Polák ji pověřil úlohou asistentky pro služby všeho druhu, s přiměřeným platem, takže bez velké námahy naplňuje jeho potřeby, které manželka není ochotna uspokojovat. Protagonisté se mění, ale tradice zůstává. Z její výplaty žijí oba už několik měsíců. Amancio ji zná od dětství, kdy způsobovala pozdvižení na setkáních v domě jeho rodičů, svých rodičů i u společných známých. Dokud mohl, předstíral Amancio dobré postavení. Utratil poslední pesos ve snaze ji získat a okouzlit. Několik cest po Evropě, drahé šaty a kosmetika, večere a procházky, to všechno ho nakonec zruinovalo. Ale ještě než vše vyšlo najevo, rozhodla se Lara na radu svého šéfa provdat se za příjmení Pérez Lastra, aby zarazila klepy, které kolovaly po čtvrtích Recoleta a Palermo Chico, starém centru i Las Lomas de San Isidro. Sňatkem získala výhodu postavení vdané ženy a — jak se mylně domnívala — také materiálního zajištění. Za tu cenu, že bude muset snášet svého chotě. Teď, když se vrstva bohatství sloupala a odhalila vrásky a praskliny ztraceného času, hledá Lara s rostoucí netrpělivostí důstojné východisko z tohoto nevýhodného spojení. Polák má stále větší problémy se ženou,

a v důsledku toho i s Larou. Na horizontu se začíná rýsovat obraz potápějící se lodi.

Amancio potichu vejde do ložnice. Na komodě leží Lařina kabelka. Velmi opatrně ji otevře a rychle nahmatá peněženku. V přítmí rozezná tři desetitisícové bankovky. Jednu si vezme, zasune ji do kapsy a zbytek vloží zpět. Vráť se do obývacího pokoje, s odporem si nalije koňak a znovu se posadí na své místo u okna.

Vojenské nákladáky i s vojáky odjely, fiat s posádkou zmizel. Ulice je pustá a němá. Noc pokračuje, je stále temnější. Kdo může, spí.